Pagini de glorie românească

PESTE PRUT - SPRE MAREA DE AZOV

de **ILARIU DOBRIDOR**

Fântâna Albă. La cheiul Hotinului. Trecerea Nistrului. Asediul cazematelor. Răstignirile. Când moto-mecanizatele sunt active. Calindovo. Doinesc oltenii în Ucraina. Doi sergenţi ne-aduc 700 de prizonieri. Trecem Niprul. „Paradisul cazacilor zaporojeni". Comandantul: Petre Dumitrescu.

Noaptea lui 22 Iunie.

Cerul e retezat de fulgere dese, norii se descarcă abundent, iar înălţimile împădurite dela Bourul-Nastasia îşi freamătă vijelios frunzişurile. Bezna despicată de fâşiile luminii spulberate, descoperă, din când în când, poziţiile escadroanelor. Sub bolta întunecată, nu se desluşeşte nimic, în afară de ropotul de ploaie şi furtunaticul vuet al codrilor. Dincolo de graiul viforos al naturii, nici nu se poate bănui iureşul voinţelor ostaşilor din roşiori, cărora li s'a ordonat să cucerească dispozitivul inamic dela cota 477.

E acelaş regiment din care făcea parte căpitanul Crăiniceanu, întâiul decorat cu **„Mihai Viteazul"** în războiul trecut — , iar acum, e sub comanda bravă a colonelului Claus, întâiul decorat cu **„Crucea de fier"** germană.

Regimentul de roşiori e în plină tradiţie a virtuţilor militare, păstrând, cu veneraţie, amintirea reginei viteze care a fost Maria a României.

I-a hărăzit Dumnezeul războiului norocul de a fi împodobit, — el, întâiul, — cu emblemele gratitudinii Patriei.

In dimineaţa lui 22 Iunie, ora 3,15, pornesc înaintarea. Ordinul transmis prin sublocot. Constantinescu Mircea, ofiţer de legătură, prevede ca dealul Bourul-Nastasia să stea sub sabie românească. Ecoul pădurii e înfruntat, la Sinăuţii de Sus şi Gărbăuţi, de marşul frenetic al escadroanelor. Până la liziera de sud a pădurii Tereblecea, iureşul românesc e o banderolă de foc. Divizionul maiorului Georgescu, compus din escadroanele Corbu-Baiulescu, înaintează, prin lupte crâncene, pe un front de 9 km., către Gărbăuţi, Sinăuţi şi Nord pădurea Velniţa. O scurtă oprire. Sublocot. Cosma Virgil e trimis să raporteze situaţia divizionului. Era excelentă. Atacă din nou escadronul căpitanului Corbu, punând stăpânire pe cota 402 Tereblecea. In golul ivit între escadronul care a devansat, maiorul Gergescu intervine cu plutonul de puşti mitraliere din rezerva sa; se restabileşte, astfel, continuitatea frontului. In rândurile duşmane e operată o spărtură de 8 km. în adâncime.

Dirijând dreapta, locot.-colonelul Marinescu, ajutorul Comandantului, pătrunde în primele linii. Escadronul căpitanului Petit înaintează până la dealul Bourul. Rezistenţa inamică este zdrobită, roşiorii punând, definitiv, stăpânire pe cota Nastasia. Prin această acţiune hotărîtă, sunt restabilite legăturile cu escadronul căpitanului Corbu, care devansase, în stânga, escadronul Baiulescu, ţintuit sub puternice focuri duşmane.

Ruşii fac zadarnice eforturi să distrugă acest cordon de foc. Sub succesiunea rapidă a mitralierelor, sub-



Sublocot. Mircea Constantinescu

locotenentul Alexandrescu, în fruntea plutonului, intră în Gărbăuţi. E primit în aplauzele bombardamentului bolşevic. Din case, din poduri, din pomi, gloanţele şueră cu repeziciune. Ofiţerul cade rănit, lăsând comanda sergentului Alexandru. In clipa în care sergentul ordonă: „pluton, ascultă comanda la mine", — glonţul îl răpune. Inaintarea o execută şeful grupei de puşti mitraliere şi poziţia e cucerită. Artileria noastră deschide gurile morţii, bombele sapă gropi prizoniere, ruşii se retrag, Gărbăuţii este ocupat.

Din ordin, escadroanele căpitanilor Baiulescu şi Georgescu ocupă poziţiile cucerite. Escadronul Baiulescu se întăreşte la Mihăileni, iar escadronul Georgescu ocupă cota 473, la Pietriş. Pietriş e **„Alcazarul Bucovinei"**.

Aici s'a remarcat rezistenţa ţăranului nostru, aici răbdarea lui, aici truda lui, aici chinul lui, aici conştiinţa, datoria, puterea, virtuţile lui. In şanţuri cu apă, zile şi nopţi, în seri cu farmec de lună rece, senină, sub cataracte de ghiulele, dorurile lui au fost ale ţării, gândurile lui ale biruinţei.

Bolşevicii, aşezaţi pe dealul Plopiş, pe după arborii deşi, atacau, dela 200 metri, cu toate forţele. Din văzduhul clar, parcă ar fi dispărut stelele ca să rămână fulgerele şrapnelelor; şi, în această incandescenţă a născocirilor umane, soldaţii noştri fixează firele de telefon, aleargă şi leagă, — cum a făcut plutonierul Marin Ion din escadronul căpitanului Fottescu, — care, sub nimicitoare bombardamente duşmane, a pus la punct legăturile.

Ei sunt, astăzi, decoraţi cu **„Crucea de Fer"** germană, pe care o poartă cu fală, pe pieptul care a rezistat atâtor emoţii.

Ţin, zile şi nopţi, asurzitoarele încrucişări de linii de trageri de foc. Colonelul-comandant Claus, însoţit de căpitanul adjutant Vişoiu, căpitanul Fottescu, şeful transmisiunilor regimentului, şi ofiţerul de legătură german Scholtz, inspectează poziţiile. Sub avalanşe de foc, se strecoară din groapă în groapă, din surpătură în surpătură, până lângă primul ocupant. Totul în regulă. A şasea zi, însă, focul inamic face o pauză. Bizar! Ruşii nu pot respinge nimic, dar schimbă poziţiile. Locotenentul Vasiliu, observând că, în această ciudată pauză, e ameninţată stânga escadronului, execută o incursiune. Observă cum deplasarea inamicului împiedică triumful în latura stângă, trece la mitraliere şi, în efort de ultimă clipă, întreţine focul. Prin câinele Blitz, — câine poliţist de dresaj german, al sublocot. Iacob Gheorghe, — se transmite căpitanului ştirea că inamicul contra-atacă lateral în stânga. Fără să bănuiască această informaţie, ruşii aruncă în luptă infanteria.

Roşiorii o surprind şi o nimicesc.

E restabilită, definitiv, linia.

Şi, în zorii zilei a opta, — a **„Alcazarului Bucovinei", — cele două unităţi protivnice (române şi bolşevice) prezentau, creştineşte, onorul, brancardierilor cari ridicau, din sfintele câmpii ale României, morţii, osemintele, adică semnele eterne ale frontierelor noastre.**

✵

23 Iunie, la Fântâna Albă.

E ora 9,30. O zi şi o noapte, atacurile sunt înverşunate la liziera de

nord a satului Bucovinean Frătăuţi pe Suceava. Fortul rusesc de graniţă cade în mâna escadronului 1 din **„al doilea de Călăraşi"**.

Cuvântul hotăritor l-a spus artileria, prin trageri precise şi bine organizate. Călăraşii sunt cei dintâi cari sfarmă nefirescul hotar, păşind glorios la sdrobirea jugului bolşevic. Atât de impetuos a fost atacul escadronului 1, încât ultima notă telefonică a Comandantului fortului către eşaloanele superioare ruseşti sună disperat:



Inaintăm pe drumuri bucovinene

23 Iunie 1941. Fortul de graniţă Fântâna Albă. Suntem atacaţi de o divizie de infanterie română, întărită. Semnează Maxim Alexandrovici".

Plutonul 2, sublocot. Ciuciu Nicolae, din esc. 1, primeşte misiunea de a continua înaintarea pe direcţiunea Fântâna Albă, cota 486, dealul Fundătura, râul Siretul Mic, pentru a pune stăpânire pe înălţimile dela Sud Suceveni. Era stabilit ca sublt. Ciuciu să fie încadrat de alte 2 plutoane, menită să ocupe poziţii pe Cupca şi Petriceni; acestea fiind oprite de puternica rezistenţă inamică, rămâne singur, descoperit atât pe flancuri cât şi în spate. Exact situaţia vestită a generalului Roemer: „în dreapta nimic, în stânga nimic, în spate nimic, inainte, generale Roemer".

La cota 486, plutonul sublt. Ciuciu pune stăpânire pe fortificaţiile ruseşti, cucerind, fără pierderi, 2 mitraliere cu 24.000 de cartuşe perforante; străjuiau şoseaua, asigurând retragerea grosului rusesc; servanţii stăteau gata să deslănţue planul de foc, folosind una din caracteristicile de frunte ale cavaleriei: mobilitatea şi manevra. Sublocotenentul continuă prudent înaintarea spre obiectivul hotărît. După multe peripeţii, la ora 12,20, misiunea ordonată e îndeplinită; plutonul ocupă poziţia la Sud de Suceveni pe înălţimile din faţa masivului păduros dela Cupca. Peisajul desfăşură ochilor o frumuseţe rară.

Românii băştinaşi ce lucraseră la fortificaţiile ruseşti informează astfel: „pe linia de rezistenţă întinsă între Adâncata şi Pătrăuţii de Suceava, se află 2 divizii de infanterie bolşevice, bine organizate la teren şi o brigadă de cavalerie în avantposturi, de-alungul căii ferate de pe cursul Siretului Mic. N'au trecut 2 ore de când plutonul Ciuciu a ocupat poziţia ordonată, preschimbându-se în post de observaţie; un vâjâit de motoare îl face atent.

„Aviaţia"!

Siluetele argintii spintecă bolta venind din Nord-Est. Loviturile de tun se succedează şi se multiplică. Artileria antiaeriană bolşevică a deschis foc. Escadrila urcă în înălţime, dar un avion a fost isbit în plin. In sbor planat, lăsând în urmă o dâră neagră de fum, avionul se îndreaptă spre luminişul din marginea pădurei. Era un trimotor greu de bombardament, pe fuselajul căruia se poate observa, acum clar, glorioasa **Cruce** germană. Pilotul reuşeşte să redreseze aparatul şi să ateriseze. Se găseşte la 1 km. depărtare în interior. Bolşevicii cari asigură paza podului de peste Siretul Mic, se îndreaptă în fugă spre locul tragediei. Sublocotenentul Ciuciu ordonă imediat ca o puşcă mitralieră să rămână pe poziţie, continuând a observa, iar el, cu 2 puşti mitraliere aleargă spre camarazii germani pentru a-i salva. A ajuns la 30 m. fără să fie observat. Un saldat însă, calcă je o cracă uscată făcând sgomot. Brusc, cei 4 aviatori — echipajul aparatului, aflaţi în poziţie de atac contra grupului de bolşevici ce înainta, — fac stânga împrejur, îndreptând armele spre români. Sublocotenentul strigă imediat: „rumänischer Kamaraden" şi flutură fanionul românesc. Germanii lasă pistoalele în jos şi se prezintă pe rând.

Intre timp grupul de 12 ruşi se apropie. Românii şi echipagiul german se adăpostesc în dreapta luminişului, căutând prilejul favorabil să-i captureze. Bolşevicii înaintează prudent, cu doi cercetaşi; restul rămân la 200 metri în urmă. Cercetaşii se îndreaptă spre avion pentru a-l jefui. Sunt lăsaţi să se apropie. Nici n'au păşit bine în luminiş şi două paturi de armă şi-au făcut datoria. Sunt făcuţi prizonieri fără nici un foc. Unul, însă, a avut timpul să scoată câteva strigăte ruseşti, dând alarma celor din urmă, care au dispărut imediat. Sunt urmăriţi. Camarazii germani dau tot ajutorul. In zadar, însă, Bolşevicii fug de rup pământul, aruncând armele şi sacul cu grenade. Intre timp, focul a cuprins întreg avionul, lovit de 2 proectile în „profundor" şi partea dinapoi a fuselajului. Ofiţerul german face semn că se apropie explozia rezervorului de bienzină. Radio-telegrafistul salvează ceasul de bord, aparatul de fotografiat şi câteva rachete. Nici n'au intrat bine în pădure şi o bubuitură surdă, urmată de o flacără neagră, ţâşneşte din vulturul de fier. Explodase şi încărcătura de bombe. Echipajul german face front şi salută. Pe obrazul ofiţerului s'a scurs o lacrimă. Nici nu se poate bănui gingaşia acelei misterioase legături cu pasărea măiastră care i-a purtat, înfruntând zările, sub focul duşman.

Soarele, răsturnat leneş pe plai bucovinean, răspândeşte raze binefăcătoare. In coloană, câte unul, cât mai camuflaţi, soldaţii români se îndreaptă spre poziţia ocupată mai înainte. Ii întâmpină în drum sătenii din Cupca, sărutând pământul când îi văd. Sunt impresionaţi până la lacrimi camarazii germani, primiţi cu lapte, pâine caldă şi ţuică. Câţiva localnici se roagă insistent să fie primiţi în luptă. Au o singură dorinţă: să ia arma în mână. **„Terrible"**, — a exclamat ofiţerul german care, acum, şi-a dat seama deplin de puterile năzuinţelor noastre naţionale.

Intorşi pe poziţie — întărită ca o adevărată redută — sublt. Ciuciu trimite o ştafetă la Postul de comandă al Regimentului să raporteze, atât cele petrecute, cât şi informaţiile absolut precise asupra dispozitivului bolşevic. Toate aceste informaţii fuseseră verificate până la amănunt, — ajutat şi de camarazii germani, — prin trei recunoaşteri de ţăria unei echipe, pătrunzând, călăuziţi de românii din Cupca, pe cărări ascunse, până în spatele dispozitivului inamic. S'a putut, astfel, vedea clar la binoclu, locul cailor la mâna ai cavaleriei din avant-posturi, amplasamentele artileriei, trenurile regimentare şi de luptă, adăpostite în pădure. Nici o vedetă bolşevică nu le-a simţit prezenţa, pe când priveau, dela o sută de metri, soldaţii bolşevici cari cosiau liniştiţi în lanul de ovăz.

Raportând harta la teren, sublocot. Ciuciu a făcut o schiţă clară, vădind cu precizie dispozitivul duşman. Trimite Regimentului ştafeta, schiţa şi prizonierii.

Noaptea o petrece pe poziţie, cu întreg plutonul. Pe creasta din faţă, se văd bine focurile unde se pregăteşte mâncarea în liniile bolşevice. Ei nici nu bănuiau apropiata vecinătate a românilor. Cei scăpaţi din grupul venit să captureze avionul n'avuseseră curajul să raporteze nimic, fiindu-le teamă să nu fie împuşcaţi că şi-au aruncat armele fără a face vreo ispravă.

A trecut o zi şi o noapte, şi zadarnic e aşteptată întoarcerea ştafetei.



Preîntâmpinăm avioanele inamice

Dela Frătăuţii Vechi până la liniile noastre erau peste 15 km. Surprinsă de o patrulă sovietică, stafeta fusese ascunsă de un român sub nişte perini, chiar în casa în care soldaţii bolşevici au poposit o oră să se ospăteze.

De acord cu echipagiul german, Sublocot. Ciuciu a jalonat poziţia, cu trei cearşafuri albe, pentru a da de veste avioanelor germane. Aparatul căzut venia din Tarnopol. Se mai pierduse încă un avion, al cărui echipaj trebuie să fie prizonier la bolşevici dacă n'a murit în cădere. Pe la orele 11 dimineaţa, două avioane germane de recunoaştere planează la mică înălţime. Subofiţerul radiotelegrafist,—care tot timpul nu se despărţise de singura lui armă, pistolul de rachete, — trage, din ordin, o rachetă; semn că „suntem aici". Se întind panourile de jalonare. Avionul lansează o rachetă; înţeleseseră semnele făcute şi încercau să înştiinţeze că pe prima creastă din faţă se află linia duşmană. Cu incredibilă iuţeală, sboară pe deasupra poziţiilor ruseşti şi iau fotografii.

In după amiaza zilei de 24, nici un incident. Populaţia din Cupca nu le mai dă răgaz, întrecându-se să povestească scene de groază din „raiul bolşevic". S'a împlinit a doua noapte de când stau în spatele frontului inamic fără nici o ştire dela Regiment. Jenat, locotenentul aviator german şopteşte de-oparte lui Ciuciu dacă nu-i e teamă de trădarea sătenilor îmbulziţi în jur. N'au trecut două ore dela această convorbire şi un tânăr de 22 ani vine în fugă:

„Domnule Sublocotenent, aţi fost văzuţi de băiatul primarului din Suceveni; mi-e teamă să nu vă trădeze, fiindcă tatăl lui e înfocat comunist; ar fi bine ca în noaptea aceasta să vă schimbaţi locul".

I se traduce şi ofiţerului german informaţia şi se hotărăşte mutarea în desişul pădurii. O puşcă mitralieră, căreia i s'au alăturat şi 4 voluntari români din Cupca, — rămâne în luminiş pentru a da alarma în cazul în care ar veni musafirii bolşevici. O noapte de linişte, dar nu doarme unul.

In zorii zilei de 25, se hotărăşte: dacă nu vine nici o ştire, să plece o nouă ştafetă, un călăreţ destoinic însoţit de subofiţerul radio-telegrafist german. Aveau misiunea de a pătrunde în liniile noastre pentru a raporta situaţia.

Erau fără legătură, la 15 km. în spatele frontului inamic, de 3 zile şi de 3 nopţi.

Hotărîrea a fost de prisos, fiindcă în aceeaşi dimineaţă, caporalul trimis din prima zi, s'a întors cu o grupă de luptă. Aduce ordinul de retragere la liziera Nord Fântâna Albă, întrucât dispozitivul trupelor noastre fusese remaniat. Planul de a produce panică în poziţia bolşevică s'a spulberat. In locul artileriei cerute insistent, vine ordinul retragerii. Ne încolonăm în marş. Suntem urmaţi de peste o mie de ţărani din Cupca şi Suceveni, fugiţi de frica bolşevicilor cari ridicau oamenii şi avutul. Făceau parte din grupul celor ce încercaseră, în Februarie 1941, să treacă frontiera în România, dar au fost trădaţi de un pădurar lipovean care a anunţat grănicerii ruşi. Trei sute au fost seceraţi, atunci, de mitraliere. Ura lor şi răsbunarea îi răscolesc acum, când, travestiţi în haine ruseşti, pătrund în liniile bolşevice şi aduc preţioase date asupra dispozitivului.

Străbatem, laolaltă, drumul străjuit de fagii seculari, tăind râul limpede de cristal, în undele căruia s'au oglindit odinioară umbrele hatmanilor şi arcaşilor lui Ştefan cel Sfânt.

LA CHEIA HOTINULUI

18 ore de marş forţat prin regiunea accidentată a Bucovinei de Est.

In ziua de 4 Iulie, reg. de Călăraşi ajunge la Prut, în faţa târgului Suliţa. In acelaş timp, escadronul 3, însoţit de o grupă de mitraliere, pătrundea în periferia Cernăuţiului, isbind detaşamentul sovietic care încerca să fugă peste Prut. Gloanţele călăreţilor nu greşesc ţinta când ochesc în şirurile bolşevice.

La 3 după amiază, e ceasul încercărilor supreme pentru oltenii ageri din călăraşi. Coloanele trec Prutul prin vad. Infruntând curentul puternic, chesoanele mitralierelor străbat şi ele către malul basarabean. Plutoane de călăreţi conduc caii împotriva valurilor, vânătorii de munte nu obosesc spintecând apa înot, pe când ambarcaţiunile servesc la transportul muniţiilor şi aruncătoarelor. Spectacolul e măreţ.

Escadronul 2 a trecut în avantgardă. Tropotul cailor face caldarâmul să răsune ,umplând de vuet străzile Suliţei. Străbate la trap, tăcută, coloana, îndreptându-se spre Dinăuţi, pe şoseaua ce duce la Hotin. O mică rezistenţă sovietică la Dinăuţi e repede lichidată de un batalion de bravi hunedoreni, din vânători; câteva sute de prizonieri, un bogat material de războí, camioane, aruncătoare, şi drumul e liber. Cavaleria trebuie să treacă înainte. O petrec din urmă vânătorii care îndeamnă mereu: „după ei, — unul să nu scape".

S'au ţinut de cuvânt. Lupta de la porţile Hotinului rămâne mărturie de mândrie şi glorie.

Punctul de desfăşurare al dramei e satul Doljoc, unde plutonul sublocot. Barbu a fost oprit cu focuri de armă automată. Comandantul escadronului, căpit. Constantinescu Emil, trimite, pentru întărire, plutonul locot. de rezervă Emilian Ioan. O banderolă de foc violent încinge poziţia inamicului care e silit să se retragă spre Năbădăuţi.

Noaptea coboară, dar urmărirea continuă. Intâele patrule, conduse de cei doi ofiţeri, pătrund în interiorul satului Năbădăuţi, al cărui aspect e jalnic. Casele distruse; drumul presărat cu cadavre de oameni şi cai; schelete de tancuri; automobile incendiate. In adâncul comunei, câteva depozite mai fumegă încă, iar poarta unei case e străjuită de trupurile ţăranilor români, împuşcaţi de bolşevici înainte de a pleca.

Artileria inamică nu încetase a trage asupra satului, luminat, în noapte, de flacăra proectilelor,

Escadronul 3 ocupă Năbădăuţii. Sunt gata să deslănţue focul armelor automate, cinstite cu salutul câtorva lovituri trase de ultimii soldaţi bolşevici, dintre care unul a căzut prizonier.

A doua zi coloana reia înaintarea spre Hotin. Dar n'a apucat să iasă bine din Năbădăuţi şi focurile de arme automate le-a şi vestit prezenţa duşmană. Plutonul 2 are misiunea de a executa o manevră, călare, pe dreapta; desfăşurându-se în linie de grupe, merge în trapul cadenţat al cailor şi, după ce execută manevra, revine. Comandantul reg. de Călăraşi, viteazul colonel Hristea, angajează în luptă şi esc. 4 de puşti mitralire. Inaintarea e reluată, dar lucrul se repetă: iarăşi glas de mitraliere, aruncătoare şi artilerie. Colonelul Hristea ordonă atunci ca esc. 2 să manevreze la dreapta, pentru a cădea în flancul stâng al inamicului. Prin grâul înalt până la piept, unitatea spintecă poteci. Sunt schimbate întâiele focuri. Numai cu trei plutoane, comandate de locot. Emilian Ion şi sublocot. Barbu, formaţiunea înaintează vijelios. Inamicul e dispus să cedeze, orientându-se spre Hotin. Grindini de gloanţe şi valuri mari de foc de artilerie răstoarnă pământul. Un proectil loveşte în plin o piesă de mitralieră, omorând caporalii Mihai, Hangiu şi Guţă. Şi, odată cu ei, cade eroic agentul dela plutonul I, soldatul Comănescu, care strânge la pieptul sângerat, mantaua de ploaie a ofiţerului său.

Drumul înaintării e fără popas, afară de ceasurile în care lopeţile scormonesc adânc locaş de adăpost. Fluerul colonelului aminteşte mereu: „înainte, băeţi" — **căruia îi răspunde, ca un ecou, comandantul escadronului:** „înainte, al doilea". **Esc. 2 merge fără contenire, merge mereu, tot înainte; urcă altă creastă, pătrunde în tranşeea duşmană, trece dincolo de ea. Soldaţii bolşevici rămân ascunşi în grâne, cu misiunea să tragă asupra ofiţerilor români. Au puşti cu lunetă, pentru precizie, dar sunt prinşi pe rând; cine încearcă să reziste, e convins cu baioneta, cu patul armei sau grenada.**

La conacul Ratoş, cheia Hotinului, apar 2 tancuri sovietice şi 2 camioane încărcate cu infanterie. Le primeşte cu răpăit ucigător de mitraliere, sublt. Coliopol Mihail, silindu-le să fugă spre Hotin. In acelaş timp, comandantul de pluton ordonă: sergenţii Datcu Dumitru şi Turbure Traian, însoţiţi de caporalii Ene, Băcanu şi Incroznatu, vor cerceta casa izolată din care mitraliera bate în flancul nostru. Imediat casa e cucerită, iar un grup de bolşevici, — veniţi cu camionul în sprijinul tovarăşilor asediaţi, — sunt capturaţi.

Atacul continuă, bolşevicii trag mii de proectile. Cade rănit sublt. Cioată pe când bătea cu mitraliera. Călăreţii înaintează nepăsători, smulgând duşmanului metru cu metru. După 16 ceasuri de cruntă încleştare, i-apucă înserarea. Mai sunt câteva sute de metri până la

Hotin. Călăreţii sunt obosiţi, înegriţi de praf de puşcă, hainele sunt pline de pământ. Când trec prin faţa comandantului brig. a 8-a, le spune emoţionat: „bravo, băeţi!".

Bateriile sosite în grabă îşi instalează tunurile, seara târziu. In locul escadronului brav, în locul oştenilor neastâmpăraţi ai luptei, a ocupat poziţia regimentul de călăraşi.

Zorii zilei trebuia să ne-aducă în stăpânire Hotinul, veche reşedinţă de eroi, cuib de viteji pârcălabi.

TRECEREA NISTRULUI

Niciodată, noaptea n'a fost mai frumoasă ca în miezul lui Iulie. Stelele în cer luminau depărtările, când bătea ceasul trei înspre ziuă; dormeau satele basarabene în linişte deplină, iar grupul nostru trecea, pe repezi motociclete, prin lanuri largi de grâne neculese.

Cel din urmă sat, pe malul Nistrului, era ascuns într'o vale, o adevărată broderie de verdeaţă. Iarba înaltă ne uda cu rouă, — precestania clară a văzduhului calm care pogoară peste tot, peste toate, ca o mângâiere. Era înfipt satul în ţărmul scobit ca o albie şi odihnea pe plasa întinsă a nisipului, cu bobul mărunţit şi cernut de vânturi. Vedeam dincolo, în Ucraina, terasele ţărmului dimpotrivă, pudrate sub sclipirile dimineţii; iar dacă aţinteai ochiul pe distanţe obositoare, descifrai clădirile — ca nişte pachete —, urcate deslușit din trupul câmpiei. Erau colhozurile, — acele rezervoare ale statului bolşevic, care a supt, prin aceste ventuze zidite, — toate arterele economiei muncitorilor.

Ne despărţea de lumea de dincolo, apa Nistrului, strecurată pe lângă satul popasului nostru, domoală, la vale, după ce făcea o amplă volută în terenul plastic, docil şi supus eroziunilor. Aici, la cotitura Nistrului, observatoarele culegeau datele necesare construcţiei acţiunii de a doua zi. Cazematele erau înşirate dealungul malului, ca nişte ermetice cutii de beton, în cari s'au incuibat, pregătiţi pentru aruncătoarele morţii, duşmanii noştri. In zori, după ce am vâslit peste valuri bărcile încărcate cu ostaşi români, am putut şti forţa de foc, dospită drăceşte în cuiburile întunericului.

Au început tunurile să bată. Era semnul lămurit că ceasul încercării s'a apropiat. Baterii de toate calibrele s'au luat la întrecere. Vedeam cum se spulberă în bucăţi geamurile şi se zgudue, ca de cutremur, din toţi căpriorii, clădirile. Aşezările omeneşti de mult rămăseseră pustii. Locuitorii au lăsat boarfele legate şi au fugit în comunele mai dinlăuntru.

In dimineaţa aceasta, cele dintâi bărci s'au îndreptat către celălalt ţărm, al Ucrainei. Soldaţii erau numai vigilenţă, mitralierele abia aşteptau. Ii ocrotea urzeala de proectile a tunurilor noastre, care băteau necontenit, fără să dea răgaz adversarului. Timp de câteva ore, s'au scurs, fără sfârşit, flăcăii viteji. Se risipeau, dincolo, în grupări sigure de luptă şi înaintau pe brânci, prin tufişuri, prin ierburile dese. Priveam de pe mal, dela Observatoare, evoluţia patrulelor şi formaţiunilor de recunoaştere, — în urma lor, târându-se furnicarul de oameni. Erau unităţile a doi meşteşugari ai tehnicei războiului: colonelul Dămăceanu şi colonelul Cornea, împodobiţi pe pieptul brav cu Crucea de fer germană.

Au venit primele ştiri. Operaţiunile s'au desfăşurat cu hotărîre şi prudenţă, trupele înaintând sistematic în adâncime. A căzut, spulberat de un proectil care a lovit în plin, maiorul Albu Emil, eroul dela Cerepcăuţii Bucovinei şi dela Hotin. L'au plâns toţi, fiindcă el era sufletul, îndemnul, îndrăzneala, exemplaritatea regimentului de Călăraşi. Odată cu el, au căzut bunii săi camarazi, locot. Gili Marinescu şi căpitanul Ionescu Eugen, tot din călăraşi. Le-a hărăzit Dumnezeu să ude, cu sângele lor, câmpiile Ucrainei din cea dintâi zi, căzând, dintr'odată şi împreună, toţi trei, la un loc. Jertfa lor a căpătat astfel înţelesul simbolic al trinităţii, care trebue să statornicească, în veacuri, valoarea creştină împotriva satanocraţiei iudeo-bolşevice.

Către asfinţit, în întâia zi, prin primele jertfe, formaţiunile călăreţilor noştri au ocupat poziţii pe o distanţă de 10 kilometri. Ei au spart, în două puncte, ramificaţia nistriană a liniei Stalin. Aici a strălucit vitejia căpitanului Tebeică Ştefan, doborît sub obuze, după ce isbutise să distrugă trei cazemate. Prin ofranda trupului lui, am avut în faţa noastră, pâlcul dezordonat al prizonierilor ruşi, scoşi cu grenadele şi dinamită, din cazematele, pentru zdrobirea cărora a intrat, în mormânt, căpitanul Tebeică.

Prizonierii ne spuneau cum i-au închis în cazemate evreii — cari erau toţi comisari ai poporului —, şi cum au fugit cu cheile, departe, în adânc, în bezna Rusiilor.

Am renunţat repede la alte amănunte. Trebuia să ne îngropăm morţii, — întâii morţi, îngenunchiaţi cu visul ţării noastre în suflet, — în pulberea Ucrainei.

ASEDIUL CAZEMATELOR

Am ocupat Basarabia, cu ardoarea şi avântul soldatului nostru, iar armatele roşii au fugit peste Nistru, cuibărindu-se în întăriturile ramificaţiei din linia Stalin. Printre ofiţeri, se manifestă îngrijorare: ce facem? Nu trecem în Ucraina? Două-trei zile a durat acalmia. Armatele, abia antrenate, îşi vedeau elanul reţinut de svonurile care circulau neîntemeiat: *„rămânem la Nistru"*.

A doua zi au venit ordinele.

La postul de comandă al unităţii unde mă găseam eu a fost o fierbere ca în vremurile bune, — acele vremi împlinite cu măreţele fapte de arme dela Hotin, Cerepcăuţi, Mihăileni, Rumna şi Varniţa. S'a înfiripat o tradiţie a emulaţiei în luptă şi fiecare se vrea erou ca Tebeica Ştefan şi ca maiorul Albu.

„Comandanţii de escadroane să vină la mine", — s'aude scurt ordinul colonelului. Cu hărţile în mână, ofiţerii studiază direcţiile şi cotele ce trebuesc ocupate în vederea atingerii obiectivului. E vorba de forţarea Nistrului, apă apărată de puternice cazemate. Aici, călăreţii îşi vor încerca forţa de pătrundere, dovedind cum poate fi preschimbată în putere de şoc o formaţiune de luptă atât de suplă şi de mobilă destinată altor misiuni — cum e cavaleria.

La ora 1 noaptea, toţi trebuie să fie pe malul românesc al Nistrului, pentru ca, în zori abia ivite, să treacă dincolo.

Cazematele se văd peste apă, în deal, aşteptând, ca morminte închise, vieţile tineretului creştin, care a fulgerat, peste cerul Rusiei, despicând catapetesme de lumină. Crenelurile lor se căscau spre noi ca ochi pânditori ai morţii. Trebuiau sdrobite aceste priviri ale betonului, zidit ca să apere cea mai barbară formă de viaţă umană. Pe unde se întrezăriau, ţevile mitralierelor, trebuia să străbată efortul cruciaţilor noştri, azvârliţi în năzuinţa triumfului trinităţii creştine, care va impune preţuirea nouă a omului, azi îndobitocit sub povara aglomerărilor de rezultate ale unui regim pedepsitor şi tiranic dealungul zecilor de ani.

In noaptea lui 16 spre 17 Iulie, ora 4 dimineaţa, cursul Nistrului a fost forţat în mai multe puncte. La Coşlov, Năglavcea, Liasevţi şi Moghilău, bărcile vâsleau, peste ape, purtând, sub ocrotirea Domnului, voia cruntă o ostaşilor noştri, de a spulbera pân-



Coloane în marş



Căpitanul Gheorghe Fane

da intunericului bolşevic. Artileria română a bătut dela Verejeni de pe coastă, împrăştiind din guri de tunuri vâlvătăile distrugătoare. Movilele pământului Ucrainei, cari încing ţărmul nistrian ca în chingi de beton, sunt lovite cu preciziune. Artileria călăreaţă, comandată de bravul colonel Gradin, a încadrat linia de rezistenţă a bolşevicilor, trăgând din mai multe direcţii, iar tunurile anticar, sub comanda viteazului căpitan Gheorghe Fane, au isbit cu exactitate, chiar în creneluri. O zi şi o noapte, vârtejurile de flacări, deslănţuite din proectile, au pătruns prin deschizăturile cazematelor. S'a urzit, astfel, vălul protector necesar înaintării. Călăreţii merg, cu prudenţă, sub bombardament. Pe brânci, prin lanuri bogate, ocupă poalele vastei întinderi a dealului. Cade, cel dintâi, acela care, în fruntea escadronului său, a trecut *el întâiul*, Nistrul, — vechiul meu coleg de clasă din liceul militar, căpitanul Oane Budurăscu, din 10 roşiori. Sub protecţia artileriei, vitejii noştri se strecoară, târându-se până în unghiul mort al cazematelor, unghiu în care liniile de foc se neutralizează şi unde eşti ferit de orice atingere, exact în felul în care găseşti odihnă în centrul furtunii.

Ajunşi la 5—6 m. de cazemate, pun în funcţiune grenadele şi trotilul. Căţăraţi pe ridicăturile de beton, aruncă înăuntru fiolele morţii. Suluri mari de fum şi flăcări se ridică în văzduhuri, bubuind infernal când îşi sgudue încheeturile de fier şi beton fiecare cazemată. E asediată una câte una, pe rând, asaltul fiecăruia înmormântând vieţi.

Până la Serebria, şirul lor e neintrerupt. Sunt bine amenajate, perfect clădite, modern înzestrate. Cazemata dela Serebria are o întindere de circa 2 km., pe dealul tot atât de întins. E zidită în două etaje, are băi moderne, tot soiul de ateliere şi e plină de muniţii şi hrană, încât ar ajunge unei brigăzi timp de mai multe luni. Uşile intrării fiecăreia, din zăbrele groase de fier, sunt pecetluite cu lacăte grele. Comisarii poporului au fugit cu cheile ,lăsând soldaţii închişi înăuntru. E nevoie de multă dinamită ca să le ridicăm în aer, pentru a scoate prizonierii.

Nu trec nici două zile şi întreaga linie Stalin de pe malul rusesc al Nistrului este răscolită. Drumul grosului trupelor române e liber spre pământul Ucrainei. Uimiţi au rămas camarazii germani. In analele războaielor — spun ei — nu s'a pomenit să forţezi, cu cavaleria, cursul unui fluviu apărat de cazemate. Vitejii noştri călăreţi au făcut-o şi au izbutit. Rapoartele ofiţerilor germani sunt pline de elogii, — mărturii scrise pentru datina bravurii noastre.

Toate aceste rapoarte duc la aceiaş concluzie: *„însoţiţi de cavaleria română, operaţiile nu pot merge decât excelent"*.

Este certificatul demnităţii noastre, probată în foc, sub ochii aliaţilor, minunaţi în faţa curajului şi priceperii truditorilor ogoarelor, cari, după ce au spart digul de beton, bătătoresc acum, cu măreţie şi cu glorie, şoselele ce duc în inima Rusiei.

RASTIGNIRILE

La Mohilău, nu găsim ţipenie de om. Suntem informaţi că în pivniţă s'au ascuns evreii, — aceiaşi evrei bolnavi de furie, isterici ai fanatismului şi urii, cari au conjurat puterile răului împotriva noastră. Instinctele lor criminale le-am cunoscut la Edineţi, unde au împuşcat zece motociclişti din grupul de recunoaştere şi la Secureni, unde ne-au primit cu mitralierele, ascunşi în podurile caselor şi în grădini. Au fost prinşi şi sancţionari aşa cum se cuvine; de teama executării, strigau furibund: „suntem cu rumunii, dija, — ură,... ură"... Te apucau toţi nervii când ţipau „ura" în accentul lor cuşer.

Târgul Moghilău de dincolo de Nistru e cuib evreesc. Murdar, cu străzi inguste şi întortochiate, cu case fără stil, cu ferestre mici, — ca ochii pânditori şi perfizi, — Moghilăul reprezintă evoluţia înceată şi sumară a ghetoului. Aerul, pomii, casele, totul poartă mirozna specifică a acestui neam, vagabond prin secolii şi gunoaiele istoriei. Din cuibul lor, — din Moghilău, — au fugit sburătoarele, plecând cu bolşevicii, evreii, nomazii tuturor carierelor, idealurilor şi deliciilor. Cum e noapte pe când trecem noi spre adâncul Ucrainei, nu vedem decât stâlpii de vâlvătaie, ridicaţi peste târg în depărtare; evreii incendiaseră depozitele. Casele sunt jefuite toate, uşile sparte zac pe trotuare, iar pe fiecare prag, sub frunze, ne pândesc nimicitor minele. Nu afli vietate, în afară de pisicile abandonate, cari miorlăe sinistru la rădăcina arborilor din alee. Sub cerul tenebros, în noaptea adâncă, târgul pustiu, dă zvon prevestitor despre deşertul Sovietiei. Studiem pe hartă drumurile, distanţele şi nu ne dumirim ce zeu al răului a turnat în forme geografice atât de monstruoase o întindere care a fost cândva străbătută de copita cailor lui Subutai, iar acum de crima lui Stalin. Altă dată Rusia ţarilor păcătuia răstignindu-şi pravoslavnic sufletul pe crucile prihănite de Pobiesdonosţef şi de Rasputin, iar astăzi Sovietia comisarilor răstigneşte poporul pe vârtelniţa anotimpurilor. Este o ocnă uriaşă toată Sovietia, a cărei vâlvă a crescut peste trupurile putrede ale obidiţilor destinului. Oamenii intâlniţi de noi prin satele sărace — ce au ei comun cu noi ceştilalţi? Par o degradare a noţiunii de om, figurile acestea despuiate de toate atributele corespunzătoare. Dacă îi poţi vedea în interiorul lor aşa cum sunt



Biserica în ruină

cu adevărat, te sperie vegetaţia instinctelor primare, mâlul sufletesc şi putregaiurile psihologice care au rămas în locul unde cândva a sporit făclia credinţei, isvorul speranţei, sborul năzuinţii.

De aceia nici nu ne mirăm când găsim prizonierii români schingiuiţi. La ce te poţi aştepta din partea acestor deteriorate exemplare umane? Au setea sângelui şi foamea cărnii de par'că s'ar fi răsculat în ei ultimele vestigii din vatra pe care au dospit odată barbariile mongolice. Pârjolesc tot ce întâlnesc în cale, distrug cu satisfacţie şi omoară cu un ritual demn de păgânii intâielor veacuri de la temelia timpului istoric. Iată ofiţerul german, găsit răstignit în crângul dela marginea satului Beiscova. Are ochii scoşi, au rămas orbitele goale. Pe braţul stâng i s'a săpat secera şi ciocanul, emblema oficială a infernului roşu. Unghiile dela mâini şi dela picioare sunt smulse şi asvârlite la rădăcina copacului. Ce ştiri au râvnit bolşevicii de l'au pătimit necrutător? Nefericitul e luat de armatele noastre şi înmormântat creştineşte într'o poiană, între flori de câmp, în mijlocul crângului. Pe cruce sunt săpate simplu cuvintele: „prin răstignire a biruit creştinătatea". Trupele noastre dau ostăşeşte onorul.

Căpitanul dela escadronul de transmisiuni al unui regiment de cavalerie, ne spune cum au fost găsiţi şase soldaţi români cu nasurile tăiate. I-au descoperit, în grâne, vânătorii noştri, pe când curăţau terenurile de hoardele bolşevice.

Pe faţa fiecărui soldat se poate descifra evident hotărîrea de a lupta până la moarte. Ei au văzut prizonierii bolşevici şi sunt uimiţi, de chipul lor animal şi mongolic.

CÂND MOTO-MECANIZATELE SUNT ACTIVE

Grupul de recunoaştere al căpit. Popescu Nicolae, comandantul escadronului 4 motomecanizate, trebuia să supravegheze comunele Subanov-

ca- şi Agafievca, apoi să la legătura cu o Brig. de cavalerie, la Crivoe Oziero.

Către 9.30 dimineaţa, soseşte în Bobricul Mare, unde se afla comanda reg. de roşiori, la dispoziţia căruia era. Telefonul oficiului poştal, încă în stare de funcţionare, e utilizat de locot. Eliade, care, comunicând cu Subanovca, constată că e ocupată de bolşevici. Telefonul este imediat ridicat, iar instalaţia distrusă. Sosind comanda regimentului, colonel Claus, pe baza informaţiilor, ordonă deplasarea grupului spre gara Subanovca, spre a captura trenul-cisternă care aştepta să plece.

Însoţit de locot. Reiner, căpit. Popescu opreşte motocicleta în cantonul căilor ferate, la 3 km. depărtare de gara Subanovca. Se găseşte, aici, în teren complect descoperit. Desechipează, deci, grupul, continuând înaintarea pe jos. Două care de asalt şi cercetaşii îl precedează. Echipele prinse dealungul liniei ferate, lângă gară, garantau dreapta. Iar



Străbătând pădurı

el ajunge, către ora 10.20, la colhozul comunei, de unde se văd primele case din Subanovca. Atenţie mare la colhoz şi la case, să nu se fi pripăşit vre-un bolşevic. Nu e nimeni, deci poate înainta spre gară. In acest timp, artileria românească bate gara, desănţuind incendiile.

La 10.35, grupul de recunoaştere ajunge în faţa gării. Se observă forfotă mare de lume. Un convoi de basarabeni, cari se întorceau la locurile de origină, dau ştirea că trupele sovietice îmbarcă materialele, pe când puternice cordoane de foc protejează această operaţie. Dincolo de staţie, se vede fumul dela o locomotivă care manevrează.

Pionierii distrug calea ferată, iar grupul continuă înaintarea, pătrunzând într'un câmp de mine. Carele de asalt sunt oprite, unităţile sunt nevoite să meargă pe jos. Prin motocicliştì, reg. e înştiinţat să trimită o echipă de pionieri cu detector de mine. Câteva explozii aprind o parte din depozitele de materiale. Către 11.10, ne întâmpină focuri din gară, în timp ce un camion cu soldaţi se apropie de o garnitură. Sub focul nostru viu de arme automate, bolşevicii se retrag, părăsind camionul. Peste o jumătate de oră, elemente de ale noastre pătrund în gară. Capturăm vagoane cu paturi de dormit, o altă garnitură e încărcată cu muniţie de infanterie şi artilerie, la care se adaugă: 5 tunuri, un obuzier, 2 locomotive, 3 care de luptă, mitraliere, toate în bună stare.

Intre timp, soseşte esc. 3 din roşiori, alături de care se procedează la curăţirea terenului satului. Sosesc şi pionierii cu ajutorul cărora sunt desfăcute minele aşezate la şinele de fier. Instalaţia telefonică şi telegrafică, precum şi comenzile acelor, sunt distruse.

După aceia, se reia înaintarea dealungul liniei ferate, unde sunt găsite alte numeroase vagoane cu material de războiu. Un vagon-platformă e încărcat cu aparate de radio T. F. F., emisie, recepţie, piese de schimb, filme neexpuse, un dinam şi 2 lăzi cu motoare de avioane — noui, dela fabrică — paraşute, măşti de oxigen, etc. In alt vagon, sunt motoare de automobil, de diferite mărimi.

Se face legătura între regimente şi se organizează o poziţie defensivă. Artileria noastră bate, noaptea, satele învecinate, răspunzând intens bateriilor ruse. Se merge, a doua zi, mai departe, spre Sofrerke, după ce o altă captură de 4 camioane noui se adaugă bogatei prade de răsboiu din ajun.

CALINDOVO

Dimineaţa lui 7 August e neobişnuit de rece. Cerul plumburiu prevesteşte ploile mărunte, ploile care aglomerează gropile şi mâlul clisos de pe drumurile Sovietiei. Nu ne despart decât câteva ore de când sublocot. Vidu, adjutantul diviziounului 2, a plecat la spital, ciuruit de gloanţele patrulelor duşmane.

Detaşamentul de cercetare al maiorului Georgescu-Monşer e destul de puternic: esc. 3, o secţie de artilerie cu locot. Bogdan, un pluton de anticare sub comanda sublocotenentului Pintea şi câte un pluton de pionieri şi mitraliere.

Direcţia de cercetare: Agafievca-Calindovo - Carataevo - Novo - Pavlovca.

Când ajungem la Agafievca, raportăm colonelului Claus că suntem atacaţi cu arme automate şi grenade, din porumbiştea de pe creastă. După ce a căzut Vidu, căpitanul Corbu a ordonat plutonierului Comănescu să atace de flanc. Execuţia e atât de rapidă, încât patrula de cavalerie inamică cedează şarjei violente şi se lasă capturată. E împuşcat în cap calul plutonierului. Se trimite regimentului toţi prizonierii.

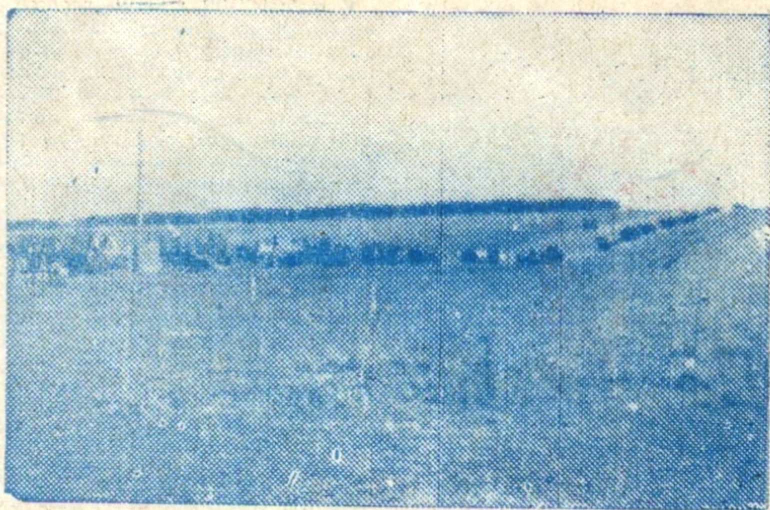
Ne îndreptăm în avânt sporit, către satul Calindovo. Il desluşim în zarea nebuloasă după bordeele răzleţe, acoperite cu iarbă. Coloniştii moldoveni sunt goi şi săraci. Invăluită în nori de praf, goana unui călăreţ scurtează calea spre noi. E un cercetaş din grupul patrulelor de avantgardă, care ne aduce ştirea că, nu mult înainte, o coloană inamică moto-mecanizată, părăsise Calindovo. Comandantul avantgărzii nu se lasă intimidat şi pătrunde în sat. Uniformele româneşti atrag, din vizuina lor, pe moldovenii noştri cari ne informează în grabă. Genunchii ofiţerului comandant sunt împresuraţi de braţele unui bătrânel gârbovit. Are ochii încă vii, albaştri, şi roua lacrimilor însoţeşte floarea suspinelor. E alb colilie, iar în barba ca neaua, şopteşte, cu o moldovenească stricată, direcţia fugarilor, indicând-o cu gesturi disperate, tremurânde. Intr'adevăr, pe şoseaua ce cobora dela Crasnovca, se zăresc 4 motociclete, 2 camioane şi un car de luptă. Ajunsese la 300 m., exact în flancul detaşamentului nostru, intercalându-se între avantgardă şi gros. Inaintasem în mijlocul satului, până în dreptul bisericii dărâmate de timp şi necredinţă. Crucile prăbuşite nu trădau nici pe departe că ar fi fost cândva sfânt lăcaş de rugă, magazia aceasta, în care nu sunt grâne, ci culcuşuri de bufniţă.

Pe drumul care brăzdează costişa din spatele bisericii, coloana inamică venea către sat. O scurtă comandă şi caii dispar, lăsând liberi pentru luptă călăreţii. Hoarda e la 400 m. Luăm poziţie pe şanţul şoselei. Deschidem imediat foc şi plumbii purtători de moarte sboară din puştile noastre. Sublocot. Pintea, mânueşte personal, tunul anticar, ocheşte exact şi, înainte de a debarca bolşevicii pentru reacţiune, o maşină e lovită în plin. Loviturile se repetă, mitralierele nu le dă răgaz.

Grupul de comandă al Detaşamentului atacă de front, avantgarda din flanc, iar plutoanele 2 şi 3 ţin de front. Un tanc şi un camion



Romance din satul Maituhai, lângă Melitopoi



Coloana noastră mergea către sat

au timpul să se retragă înapoia crestei; îi urmărește asiduu locot. Bogdan, care a pus fulgerător, în baterie. Atacul se angajează la creastă și, după o jumătate de oră, vaerele răniților se învălmășesc cu exploziile motoarelor și răcnetele bolșevicilor dezorientați. Cercetăm fiecare pas făcut înainte și fiecare captură. Identificăm răniții și morții inamici, începând cu locotenentul bolșevic, zdrobit complect de schijele noastre. Uimire: în jurul motocicletelor rămase pe teren se ridică din loc în loc și câteva uniforme românești. Ingroziți de ceasurile trăite, cad istoviți la picioarele noastre. Ei sunt motocicliștii din echipajul sublocot. Seceleanu, căzut prizonier cu o oră mai înainte. In atașul motocicletei condusă de el, zace acum trupul locotenentului rus care-l supraveghea cu revolverul la tâmplă; iar lângă cealaltă motocicletă, complect stricată, sergentul t. r. neînsuflețit, strânge la pieptul, încă sângerând, stegulețul tricolor al unității sale. Il înmormântăm creștinește în cimitirul bisericii, defunctă și ea. Sunt orele 11, ploaia e torențială, iar detașamentul nostru defilează prin fața crucii simple, stinghere, prezentând onorul.

Mergem greu, uzi până la piele, prin noroiul gros. Inaintăm către liziera de nord a satului Malo-Carataevo, unde — cu toate informațiile negative ale locuitorilor, — bolșevicii ne întâmpină cu focuri. Mor doi cai și cade rănit un cercetaș. Descălecăm și atacăm pe jos. Avem grija să sancționăm, întâi, pe localnicii care au jefuit pe ostașii căzuți de pe caii morți. Ocupă satul după scurtul incident, continuând înaintarea către Novo-Pavlovca. Nu trece un sfert de oră de când ne mișcăm și patrula raportează că o coloană de mașini și căruțe vine dinspre Șepscevco, pe liziera de sud a satului Grajanovska, căzând perpendicular pe linia de mișcare a detașamentului nostru.

Oprim.

Escadronul căpitanului Corbu, cu plutonul de puști-mitraliere al maiorului Gotcu, atacă de front și din flanc. Acțiunea e fulgerătoare. După 20 de minute, capturăm 15 prizonieri, 1 autoblindat, 2 tractoare, 2 mașini T. F. F. și transmisiuni, 2 camionete, 4 căruțe cu materiale.

Incercările de contra-atac sunt dese, în timpul nopții, dar fără rezultat.

DOINESC OLTENII IN UCRAINA

„Ne dăm seama, camarade, că în afară de Ioan Huniade și Mircea Bătrânul, singur generalul Antonescu ne-a dus în cruciadă glorioasă peste frontiere“.

Pe toate drumurile Ucrainei — cât e de mare și de fertilă Ucraina — întâlnești trupe, coloane întregi ale armatei române.

Aleargă în trap sprinten cavaleria, cu cai frumoși și bine hrăniți. Calcă falnic și se simte privită cu admirație, — mulți din cei ce călătoresc acuma având pieptul împodobit de decorațiile meritate în măcelurile de la Tereblecea, Pietriș, Mihăileni, Hotin, Liasevți și Lipovca. Au atitudinea mândră și par neobosiți, — ori **cât de lungă, la străbatere, le-a fost** calea.

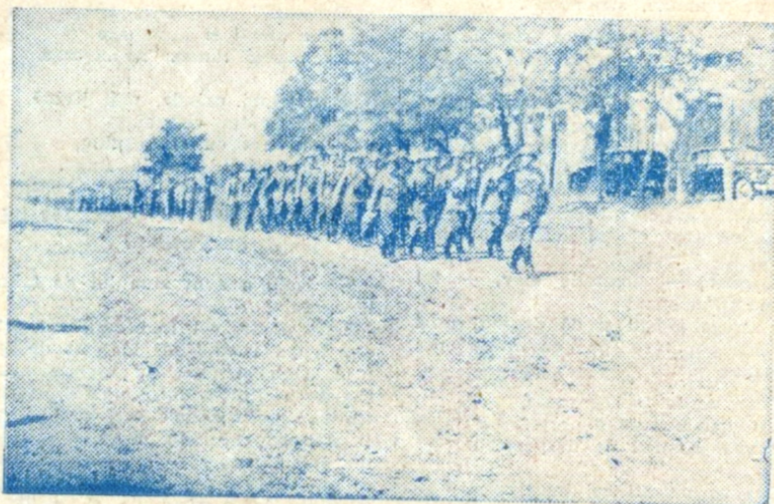
Vin, apoi, vânătorii de munte, șiruri nesfârșite pe zeci de kilometri. Caii lor mărunți, încărcați de poveri cum sunt caii moților când pleacă la drum lung, — înaintează încet. Sgomotul căruțelor s'aude până în depărtare. Poposesc, seara, la margini de pădure sau lângă lanuri, își orânduesc bucătăriile de campanie, mănâncă frugal și grăbit, pentru a câștiga timpul în care, sub clarul de lună, în splendoarea serii, fiecare dă grai melodios aleanului.

Fluerul străbun trimite cerului strein armonia cunoscută, iar, în sufletul cutreerat de amintiri, se elaborează, misterios, cuvântul nepieritor al versului însoțitor de melodie. Sunt singurele cântece ce se-aud sub cerul Ucrainei, unde au uitat toți,— încă de mult, — să se bucure în poezie. Ei știu o singură formă a chinului, sub „raiul bolșevic“: *lacrima.* Folclorul rusesc nu-l cunoaște generația nouă, căreia de 30 de ani i se interzice totul, afară de *„Internaționala“*. Nu mai sunt ghitare și nici balalaice. Femeia este lucrătoare în colhoz, iar bărbatul, robot în fabrică. Mănâncă o ciorbă dimineața și, până noaptea târziu, nu mai stă din lucru, fiindcă veghează, sever, pilul necruțător al polcovnicului care reprezintă pe *„vojdiu“*, puterea G. P. U-ul și *„mașina neagră“*. Sânul Rusiei este Siberia, — ea înghite, a înghițit și a mistuit sufletele toate. Fiecare pod ridicat, fiecare colhoz, este un cimitir; iar pe tot ce s'a realizat nou, sub regimul bolșevic, trebuie așezată nu eticheta de laudă a criminalilor din Moscova, ci epitaful nenorocirilor din Soviete.

Câtă distanță psihologică între aceste simulacre umane și între cruciații noștri cari au umplut cu svon biruitor de viață, golurile geografice, golurile sociale, deșertul sufletesc și stepa toată a marei Rusii.

Cu cine stai de vorbă, îți răspunde convins:

„Intâia oară, în istoria noastră, trecem Nistrul; vom scoate din bârlog vipera comunistă; pe cât ne ține știința, noi ne dăm seama, camarade, că, în afară de Ioan Huniade și Mir-



Trupele române înaintează către Crimeia



O clipă de repaos. Ne amintim de cântecele noastre în adâncul Rusiei

cea Bătrânul, singur generalul Antonescu ne-a dus în cruciadă glorioasă peste frontiere".

Aşa răspicat, decis şi tăios, sigur pe sine şi pe ce spune, mi-a replicat sergentul dela transmisiunile unui regiment de cavalerie. Era oltean de prin părţile Stârminei Mehedinţului.

Detaşamentele din escadronul lui aveau atârnate de căruţe câte o mitralieră luată din cazemate.

Trag la colhozuri când e loc de popas şi dau peste cap satul să găsească mâncare şi adăposturi. Au braţele pline de flori dela ucrainiencele cari i-au întâmpinat cu pâine şi sare. Populaţia ne pune la dispoziţie mâncare, iar noi le împărţim din cele ce nu au, — mai ales tutun.

Sunt mândri, toţi voinicii ăştia veniţi de departe, pe meleaguri streine. Merg voioşi ca într'o călătorie şi spun că nu se vor opri decât acolo unde le va ordona *„Generalul"*. Când pronunţă numele *Conducătorului*, ochii lor se umplu de flacăra speranţei care-i transfigurează. Au isvodit *„cântecul Bugului"*, şi răsună câmpiile Ucrainei, când intonează cadenţat coloanele :

„O ţară, un Rege şi-un Conducător,
„Ne cheamă să 'nvingem hoardele roşii,
„Cu sabia 'nfrângem trufiile lor,
„Ca pe vremuri, strămoşii".

Nu ştiu decât această strofă din marşul auzit la ofiţerul dela un batalion de vânători. Intre soldaţii cu care mă întreţin eu, la cantonamentul de pe linia I-a a frontului dela Tapovca, — iată că se strecoară, timid, Petcu Constantin, din divizionul 1 de obuziere de munte. E un prahovean vânjos, simpatic, vorbeşte peltic şi se laudă că ştie el să cânte frumos *„cântecul Bugului"*.

„Il cântă — domnule elev, — tot divizionul nostru !

Işi drege glasul şi dă drumul unei melodii populare pe cuvintele următoare :

„Foae verde trei granate,
„Nu eşti Bugule departe,
„Numai Nistrul ne desparte.

„Sus pe munţii cei înalţi,
„Cu pădurile de brazi,
„Imi petrecui viaţa 'ntreagă
„Numai cu inima neagră.
„Şi-acum merg spre Bug, măi frate,
„Pe cărări întunecate,
„De securi necurăţate
„Şi de oameni neumblate;
„Urc la deal şi dau de vale,
„Tot cu raniţa 'n spinare,
„Cu curele 'ncrucişate,
„Cu carabina la spate;
„Sus pe vârful dealului,
„Ştergem ţeava tunului
„Şi căpăstrul murgului.

„Foae verde mărăcine,
„Cât mai am, Bug, pân' la tine ?
„Mamă, de ţi-e dor de mine,
„Să nu mai îmi faci scrisori,
„Ci să sameni rond cu flori,
„Cu trei fire de bujori ;
„Să mi-l sameni cu sudoare
„Şi să-l uzi cu lăcrămioare ;
„De-o creşte verde-frumos,
„Să ştii că sunt sănătos ;
„De-o creşte galben — pălit,
„Să ştii, mamă, că's rănit ;
„Şi de s'o usca de tot,
„Să ştii bine că sunt mort.

„Şi iar verde trei granate,
„A trimis Regina carte,
„La toate fetele 'n parte,
„Şi la femei măritate,
„Să se poarte 'ndoliate.

„Staline, n'ai avea parte
„De copiii tăi la moarte,
„De comând şi lumânare
„Că puseşi lumea 'n mişcare.

„Dar ţi-om prinde, măi jivină,
„Tâlharii din vizuină
„Şi-om ara cu ei la plug,
„Dela Nistru pân' la Bug".

DOI SERGENŢI NE-ADUC 700 DE PRIZONIERI

Mărăşoiu a avut ziua lui de faimă: 10 August.

Este, poate, cel mai cunoscut ostaş din trupa cavaleriei. Mărunt de statură, slab şi osos, te impresionează agerimea fiinţei lui, clădită, totuşi, sdravăn pe coardele tari ale voinţei. Ii sticlesc ochii în cap, — mici ca mărgelele negre, vii; şi-şi flutură, mereu surâsul lui particular, nuanţat multiplu între şiretenie şi deşteptăciune.

E motociclistul unităţii, neobosit şi neastâmpărat, alergând ca sfârleaza peste hârtoapele Ucrainei. Ordinele toate se oferă să le ducă el, până departe, peste linia întâia, în mijlocul riscurilor, la observatoare. Neînfricat, se descurcă uşor cu cele cinci cuvinte ruseşti, schimbate stereotip, la răscruci de drumuri, cu ciolovecii. Doar ce-l auzi :

„cudai doroga, na Machieva ?"

„Prama" — îi răspunde localnicul, arătându-i, cu mâna, direcţia „înainte".

Şi motocicleta s'aşterne năstruşnică, din nou cu 70 pe oră, săltând sălbatec peste gropile scormonite de târnăcoapele fluide ale ploilor dese. După amiaza lui 9 August.

Suntem la Vradievca, nu departe de gara distrusă de dinamita bolşevicilor, cari şi acum dau ocol, cu avioanele, cisternelor de benzină. Formaţiunile noastre de luptă se află în dispozitiv. Col. Cornea şi col. Lindemann trebue să primească, la timp, ordine urgente. Se găsesc pe poziţii mult înaintate, departe, peste miriştile mari din faţa noastră. Bolşevicii, în dreapta şi stânga, sunt organizaţi pentru rezistenţă şi ne trimit, din când în când, solia doveditoare a prezenţei lor, câte un proectil.

„Un motociclist de legătură", — s'aude glasul sonor al maiorului Atanasiu dela biroul III.

O clipă numai, — şi se înfăţişează acest pumn de om, sergentul Mărăşoiu :

„Ordonaţi, domnule maior".

Imediat îşi încarcă motocicleta cu serg. Giurcan Radu dela jandarmi, dispărând ca năluca peste tarlaua, împodobită cu covoare grele de grâne neculese.

Era o după amiază cu soare molatic, par'că ar fi năvălit din porumburi, pe furiş, toamna. Ne-a prins,



Sergenţii Mărăşoiu şi Giurcan

pe nesimţite, amurgul luminos şi contemplăm, peste întinsul holdelor, vatra de jeratic a lunii.

Intr'un târziu, ne pomenim cu Mărăşoiu. E plin de noroiu, gâfâie şi fără răbdare, când raportează.

„Să trăiţi, Domnule General, am adus 700 de prizonieri".

Când ieşim în curtea postului de comandă, puhoiu de muscălime. Intrarea triumfală: jandarmul, cu carabina întinsă, disciplina energic coloana uriaşă; de-a dreapta şi de-a stânga, câte cinci vlăjgani, călări, cu ciomege, ciorovăiau sgomotos bolşevicii, impunând riguros porunca primită. Fuseseră desprinşi din rânduri, din dezordinea coloanei, dintre prizonieri, aceşti veghetori improvizaţi, investiţi cu semnul ocazional al puterii.

Ce se petrecuse?

Sergentul Mărăşoiu a înmânat ordinul col. Cornea şi a plecat mai departe către detaşamentul motorizat al col. german Lindemann. După o bună bucată de drum, motociclistul greşeşte direcţia, pătrunzând adânc în liniile inamice. Pe o poartă de deal, întâlneşte coloana bolşevică; înainta în debandadă prin grâne. Mărăşoiu virează spre dreapta, ascunzându-se în holde. Ii lasă să treacă. Observă că sunt dezorientaţi. După câte au lămurit pe urmă, bolşevicii fuseseră părăsiţi de ofiţerii lor şi lăsaţi nemâncaţi zile întregi; au aruncat armele şi echipamentul. In această lamentabilă situaţie i-a găsit Mărăşoiu când a ieşit îndrăsneţ din lan, clacsonând infernal motocicleta şi trăgând disperat cu revolverul. Luaţi prin surprindere, bolşevicii au crezut că au aface cu patrula înaintată a formaţiunilor româneşti. Au ridicat mâinile în sus, strigând: „predaischi".

O dificultate, însă: cum duci, dela aşa distanţă, aproape un regiment de oameni?

Mărăşoiu a rezolvat imediat. Printre bolşevici, se găseau şi basarabeni. Au fost scoşi din rânduri, iar celor mai mici li s'au dat stobori, rupţi dela gardul din apropiere. După ce le-au ţinut bolşevicilor discursul necesar, îndemnându-i să nu încerce să fugă, altminteri vor fi împuşcaţi de armatele care aşteaptă în vale (aşa indicase Mărăşoiu), basarabenii şi-au luat rolul în primire, exercitând cu vrednicie prerogativele poliţieneşti. Gard viu de ciomege în jurul coloanei, ei întăreau paza jandarmului, care flanca stânga cu carabina întinsă, iar Mărăşoiu, ca veveriţa, alerga pe motocicletă în jurul coloanei.

I-a prins noaptea pe drum, venind dela cale lungă. Temători să nu le fugă, prin beznă, au cerut ajutorul primei unităţi germane întâlnite în cale. Când au aflat din fir a păr tărăşenia, s'au prăpădit de râs nemţii, mai cu seamă văzând omul mărunţel, grav de preocupat să mâne aşa turmă cu indiscutabila severitate ce ornamenta, de astă dată obligatoriu, puţinătatea lui fizică.

Mărăşoiu a ascultat sfatul ofiţerului german şi a împărţit preţioasa lui captură tuturor unităţilor: o bună parte a lăsat nemţilor, a dat vânătorilor şi călăreţilor col. Cornea, iar un sfert ne-a adus şi nouă.

I-am avut în faţă, blânzi şi docili, privind cu neînţelegere râsetele noastre. Se găsiau, printre ei, şi 12 evrei din Basarabia şi Bucovina, în uniforma aleasă de comandiri bolşevici. Au pe figura, tincturată pronunţat cu caracterele specifice rasei, perdeaua perfidă a nevinovăţiei. Caută să ne smulgă, prin explicaţii insistente, bunăvoinţa, scuzându-se mereu.

17 Iulie, la observatorul de la cota 288, 1 km. depărtare Est-Verejeni. Mărăşoiu aparţinea misiunii, condusă de maiorul Dămăceanu, însoţit de căpitanii Negulici şi Mucichescu, din corpul cavaleriei. Aşezat în punctul înalt din ţărmul românesc al Nistrului, observatorul înlesnea perfect spectacolul înaintărilor în Ucraina, orientate către cazemata 31, Nord-Vest de satul Liasevţi.

In acea zi, canonada bolşevică a prins grai metalic la 9 dimineaţa. Ore în şir, bătaia lor fără întrerupere a secerat mulţi flăcăi de-ai noştri. La stânga Observatorului, în crângul dela 600 m., se desluşesc voci înăbuşite: „ajutor! ajutor!". Infruntând pericolele proectilelor, Mărăşoiu ceru îngăduinţa de a se duce el. După un sfert de oră, aduce pe motocicletă primii doi răniţi. Rămăseseră încă un locotenent şi un caporal, grav loviţi. Mărăşoiu le-a tăiat cămăşile, i-a pansat pe loc şi i-a adus în spinare, pe rând.

Cu cel din urmă, cu locotenentul, l-au prins proectilele care au explodat la doi paşi, îngropându-i în ţărână. Când l-a întâlnit Generalul Racoviţă Mihail, sergentul nu se mai cunoştea din sânge şi pământ, — purtând pe braţe, pământul neînsufleţit şi sângele viu al ofiţerului, îngenunchiat definitiv în ţărm, la Nistru, cu icoana ţării lui în suflet.

TRECEM NIPRUL

Nici n'au apucat să se ivească deplin zorile şi tunurile noastre au şi început să azvârle, din zeci de guri de foc, limbi ucigătoare. Au bătut, departe, în tabăra duşmană, urzind pânza protectoare a înaintărilor. Pe de-asupra, avioanele dădeau mereu târcoale, pândind distanţele pe cari, din când în când, încercau să se strecoare aparatele sovietice. Toţi cei ce au cutezat s'au prăvălit din înălţime, nemai rămânând din aparate decât un moloz de fierotenii carbonizate. Le priveau curioşi copii din satul unde eram cantonaţi, iar câte o bătrână grijulie, căra piesele lor în coşniţe de gospodărie. Cine ştie! — fierul vechiu are căutare.

Trupele noastre de şoc şi patrulele se aflau, în adâncul ţinuturilor ucrainiene, luptând necontenit, deschizând drum şi fugărind inamicul. Inaintaseră suficient de departe, încât putea trece grosul armatei. Pionierii harnici, de o zi întreagă nu mai oboseau: ciocăneau mereu, săpau malurile şi fixau pilorii; potriveau inginereşte măsurile şi zideau punte de trecere. Ca prin minune s'a ridicat, din nimic, din intenţie şi din voinţă, podul solid pe care aveau să străbată atâtea tone de uriaşe materiale.

Cei dintâi s'au aruncat, în galop, roşiorii. Caii tropoteau ritmic şi grăbit, iar mărşăluirea căpăta mai multă măreţie când fâlfâiau, în vârf de lance, steguleţele. Urma un escadron din luptătorii dela Herţa, decorat cu Crucea de fer germană. Ei mergeau să-şi încerce elanul războinic pe alte tărâmuri şi se avântau cu hotărâre. S'au scurs la nesfârşit coloanele şi sgomotul eşapamentului adăoga la splendoarea marşului înt'aripat.

O mică pauză. Vuetul de fier al tanchetelor umplea cerul şi da grai metalic depărtării. Veneau în goană mare, lunecând ca nişte sănii de oţel care-şi rotesc perpetuu talpeţii. Au trecut apoi, ca urşi grei, tancurile, zguduind şoseaua, când îşi lăsau uriaş talpa şenilelor. Şi, în sfârşit, carele de asalt, pe lângă cari circulau zgomotoase, motocicletele, grăbite şi neastâmpărate.

Generalul comandant, înconjurat de statul său major, primea, la celălalt cap al podului, salutul trecerii.

Au auzit, din satul apropiat, ciolovecii şi s'au îndreptat, către noi, pâlcuri masive. Soseau cu copii care ţineau buchete de flori în mână. Aveau ochii în lacrimi când ne dădeau bineţe. Ne presărau flori în cale, flori de câmp, din câmpul copt al Ucrainei.

PARADISUL CAZACILOR ZAPOROJENI

Proletari din toate ţările, ştiţi voi ce este în Rusia bolşevică?

In acea Rusie, pe care au preaslăvit-o predicatorii, au nimbat-o paradisiac şi şarlatanesc literatorii, în acea Rusie pe care a preamărit-o hazardul şi a preaintins-o norocul; în acea Rusie care, până acum câteva luni, a bolit cu zăvoarele puse, retrasă între graniţele ei ca într'o fortăreaţă, unde nimeni n'a avut voia să străbată, dar odată intrat n'a putut spune nimic despre întristarea, suspinul şi omuciderea fără de sfârşit?

Sovietia a fost pentru Europa o inviolabilă taină. S'a închis în sine însăşi ca într'un laborator, pregătindu-se pentru experienţă. Avea tot ce-i



Trecem triumfători peste apele Rusiei



Ostașii români botează copii din Ucraina

trebuie: oameni îndobitociți, guvern criminal, spațiu inmensurabil. A tras centură de foc în jurul frontierelor, a întins pilul peste turma cuvântătoare și porunca de jar a Sovietului suprem a colindat peste stepe, peste poporime, să modeleze formele noui și colhoznice. A aprins jeregaiul revoluției, a spulberat bunuri, a coborît în morminte vieți, a lichidat posesorii și pământurile, a rechiziționat vitele și uneltele, a format echipele propagandistice, a întărit castele delatorilor, clicile defaimatorilor, cuiburile G. P. U.-ului; „mașina neagră" a intrat în funcțiune, Siberia și-a mărit populația, ocnele clienții, iar închisorile și-au deschis porțile. Trebuia creiat omul nou, omul sovietic, ascultător, plastic și supus transformărilor uriașe. El — omul fără nici un alt atribut decât al răbdării, omul despuiat de toate speranțele și virtuțile, obligat la un singur crez (cel marxist), la o singură muncă (pentru Stat), la o singură idolatrie (Stalin), — acest om secătuit de conținuturile lui sufletești, trebuia să devină baza de viață și sensul de desvoltare al raiului comunist.

Iată-l, acum, în fața noastră, gârbov, scofâlcit, cu ochii pierduți în orbitele căscate ca niște caverne, acoperit cu sdrențe de cerșetor. Casa lui, — cum sunt grajdurile sărace de țară: o singură încăpere, cu pereții de lut coșcovit, pătrunde ploaia prin tavane. Dorm, laolaltă, cu vite și păsări, de teama să nu le fure, peste noapte, polcovnicii. N'au garduri, le împrejmuesc bălăriile înalte ca la maidanuri. Mâncarea lor, — porumbul râșnit, din care prepară un fel de mămăligă și crupa (pâsat). Obișnuit se hrănește cu semințe de floarea soarelui, crescută pe câmpuri întregi.

Am întrebat țăranii din Crivoe Ozero, de ce le sunt casele ruină. Au explicat cum le lua statul lemnele toate, varul, cimentul, fierul. Plătiau impozitul (nalog) la cifre exagerate, încât nimeni nu-și putea permite luxul de a repara sau clădi o casă. Statul pretindea bir până și pe metrul cub de aer, — bir plătit prin zilele de muncă. Se adăoga, apoi, nesiguranța: din fiecare sat erau recrutați lucrătorii (câte 20—50), folosiți pentru terasamentul căilor ferate, poduri, șantiere, etc. Canalul care leagă Moscova cu Volga (cu care bolșevicii se laudă că au preschimbat capitala în port la cinci mări: Caspică, Neagră, Azov, Baltică și Albă), a fost mormântul comun a zeci de mii de vieți. Cine se opunea, îl înghițea temnița grea, de unde n'aveai voie să ți se știe de urmă. Ne povestește Eugeniu P. Tcaciuc, din comuna Șiroco-Greblea, oblastea (adică ținutul) Venițcaia, vina pentru care a stat 3 ani la pușcărie: căra saci în port; nemaiputând să-i ducă, a replicat polcovnicului. Imediat a fost încărcat în „mașina neagră" și transportat în Siberia. Familia lui — ca de altminteri a tuturor condamnaților, — era socotită drept periculoasă și, astfel, a fost eliminată din organizarea statului bolșevic, murind pur și simplu de foame. Condamnații și familiile lor formau rezervorul din care se alimenta cu lucrători pentru muncile silnice Sovietia lui Stalin.

Astfel, se goleau pe fiecare zi comunele și se măreau cazărmile muncitorești. Aceasta a fost faimoasa rasculacica (adică revoluția satului), începută în 1931.

E punctul de plecare al colectivizării.

Până aci, N. E. P. (Novaia economicescaia politica), urmăria să refacă gospodăriile distruse în răscoalele din 1917 și 1918. Programul revoluționar bolșevic s'a îndeplinit pe etape, conform lozincii: omorâți boerii, sărăciți culacii, comunizați clăcașii.

In 1917, au fost lichidate latifundiile, posesorii lor, omorîți; clădirile distruse, conacurile arse, uneltele confiscate.

In 1918, au fost despuiați culacii; gospodăriile dărăpănate complect. Pentru a șterge urmele pârjolului și distrugerii, s'au executat eforturile revoluționare din 1931.

In acest an, a început colectivizarea.

Mai întâi, în satele unde pământul era proprietatea boerilor, sate numite pomescicia seula. Aici, oamenii nevoiași (elementul comunist de întâie ordine) erau legați de pământ, iar gospodăriile nu se întindeau pe atâtea hectare ca în satele foste proprietatea statului — sate numite creposnia. Țăranii din „creposnia" erau obligați ca, îndată ce sfârșesc muncile în satul lor, să meargă în alt sat, proprietate a statului și să lucreze. Astfel, vagabonzi ai muncii programate, ei reprezentau un strat prea flotant pentru a fi suficienți colectivizării.

De-aceia, gospodăria comună (colhozul) începe cu satele-proprietate a boierilor. In anul 1931, — anul de pomină al regimului comunist, — grupurile de învățători colindă ținuturile. Ei sunt misionarii nouei evanghelii, descoperită de Marx și predicată de Stalin. Conferențiau prin sate, cutreerând luni de zile, acești apostoli, vizionari ai raiului terestru. Vutca a năucit creerele, pentru a îndobitoci mai mult, acolo unde vorba mincinoasă nu și-a făcut efectul. Locuitorii din Mihalovca ne spun că, numai în comuna lor, s'a vândut într'o singură zi alcool de 3.000 ruble. Unde nici predica, nici alcoolul nu erau suficiente, intervenia sancțiunea. Era de ajuns o delațiune și fără nici o justificare te încărcau în dubă comisarii. Propagandiștii, cârciumarii și delatorii sunt cei dintâi pedagogi ai omului nou, sovietic; și cele dintâi prețioase instrumente pentru realizarea paradisului bolșevic.

Oamenii, însă, au opus oarecare



Fiecare așteaptă taina botezului

de milioane de oameni, conducând sbir şi tiranic, alături de soţia lui evreică, într'o ţară monstruos de întinsă, unde nu era permis să pronunţi cuvântul „jidan", fiindcă stăpâneau evreii.

Şi în timp ce în „Sovietia fericeu" se petreceau cele ce am văzut, propaganda lor, stipendiată copios, împrăştia printre muncitorii Europei lozinca izbăvitoare: „proletari din toate ţările, uniţi-vă!" Nu se mai putea trăi, în 1931, de comunişti, nu se mai putea vorbi de indoctrinaţi, nu se mai putea scrie de dialecticieni. Pe la toate răspântiile, predicatorii îşi făceau pieptul ţimbal răsunător şi vocile lor clamau despre proporţia urieşească a raiului care ne aştepta. Au mâncat bani mulţi aceşti tenori ai umanitarismului integral.

Dacă le-a mai rămas ceva uman dincolo de ce au avut în ei venal, să se gândească o clipă că aurul şi argintul, pentru care ei propovăduiau atât de sgomotos, era adunat dela obidiţii şi umiliţii ţării căzută în robie.



Generalul Petre Dumitrescu e primit cu pâine şi sare la Maitubai

rezistenţă, refuzând categoric valul de fericire forţată care se abătea pe capul lor. Au tăiat vitele, carnea au afumat-o şi au pus-o la păstrare; au ascuns grânele; au dosit uneltele. Fiindcă, rasculacica (revoluţia satului) a început prin a confisca totul: pământ, vite, unelte agricole, braţele de muncă.

S'a întâmplat ca recolta acestui an să fie foarte slabă şi populaţia a consumat toate rezervele.

Anul următor, — anul de tristă memorie, — a fost al planificării economice. Planul cincinal, destinat să ruineze economia mondială pentru a facilita revoluţia planetară, a necesitat confiscări integrale. Vestitul dumping bolşevic a lăsat Sovietia în cea mai neagră mizerie. Sărăcia îmbracă, într'adevăr, aspecte apocaliptice. Oamenii se hrănesc cu ierburi, rădăcini şi urzici gătite cu pleavă de hrişcă. Au fost tăiaţi câinii şi făcuţi fiertură. In multe locuri, au fost mâncaţi copii. Un locuitor din Coteba, Oblastea Odesei, ne spune următorul caz: la un ţăran, vine să ceară adăpost o bătrână, care era drumeaţă; noaptea, însă, bătrâna e tăiată, pusă la cazan şi fiartă. In altă parte, un gropar a tăiat piciorul unui mort, în timp ce cobora peste sicriu ţărâna. Deasemenea, ne lămureşte asupra teribilei foamete, învăţătorul Petru Arsienivici Reabov: spune anume cum oamenii erau răsbiţi de foame, leşinau şi cădeau pe stradă; erau chemaţi cei mai voinici din sat cari, pentru retribuţia unei bucăţi de pâine, săpau morminte mari şi-i îngropau laolaltă.

Atât de îngrozitoare au fost lipsurile în acest an, încât Sovietele locale au alcătuit echipe de hingheri, cari adunau, din sate, oamenii mai grăsuni, îi tăiau, îi transformau în cârnaţi şi-i vindeau pe piaţă.

Nu exagerăm nimic din cele ce, cu lacrimi în ochi, ne povestesc ucrainienii, în limba lor cu accent jalnic, pe care ne-o tălmăceşte perfect căpitanul Ţigănaş Xenofont, din cavalerie. Nu este cuvântul omenesc atât de încăpător, să poată denunţa pe deantregul viaţa de chin şi de groază, drama omenească şi, cu ea, motivele suficiente ale prăbuşirii rangurilor umane, în această nenorocită Rusie, denumită astăzi atât de nemernic Sovietia Vojdiului din Kremlin. Niciodată n'a venit în Ucraina — ni se spune — marele asasin. Vorbia numai la Radio din cetăţuia-i ferecată, unde s'a încuiat inabordabil şi suveran, cu evreica lui (sora lui Kaganovici, ministrul comunicaţiilor). Cel mai sângeros autocrat din câţi au înregistrat secolii şi istoria, a biciuit zecile de ani alte multe zeci

COMANDANTUL: PETRE DUMITRESCU

Fuehrer-ul Adolf Hitler a comunicat special că „bătălia dela Marea de Azov s'a terminat".

„Cooperând cu flota aeriană a colonelului Loehr, armata germană a generalului de infanterie von Manstein, armata română de sub comanda generalului de corp de armată Dumitrescu şi armata blindată a colonelului general von



Hora cu românii din satul Maituhai (Dunaevca). In stânga generalului Petre Dumitrescu e colonelul german Nagel, renumitul călăreţ



In stepele Sovietiei, trupele române dau onorul

Kleist, au bătut și nimicit grosul armatelor a 9-a și a 18-a sovietice".

„Adversarul, care a suferit pierderi sângeroase extrem de grele,— continua comunicatul Fuehrer-ului, — a mai pierdut 64.325 prizonieri, 126 care de luptă, 519 tunuri și alt material de răsboiu în cantități a căror evaluare este deocamdată imposibilă".

Iar o corespondență din Berlin a precizat că „în special este evidențiată acțiunea generalului Petre Dumitrescu".

Va să zică, armatele mareșalului Antonescu s'au încărcat de noui lauri, luptând lângă glorioasele armate germane și biruind în stepele nogaice ale cazacilor zaporojeni, la Marea de Azov.

Un nume nou a intrat în aureolă: Generalul Petre Dumitrescu.

Puțini l'au cunoscut până acum pe acest om, cu părul alb, cu ținută calmă și senină, ponderat în atitudini și cu limpezimi de cer în ochii mari și expresivi. Par'că-l văd când studia hărțile la Ocnița (înainte de a ne ordona bătălia cazematelor) și la Novo-Alexandrovca (înainte de a străpunge Niprul). Riguros, sever, atent, cerceta preciziile matematice ale terenului, cântărea foloasele cotelor militare, examinând în sine însuși — tăcut — formulele grave cari urmau să coboare în ordine de atac și să miște cu succes dispozitivele de luptă.

L'am urmărit în acest proces interior, nu ca un ostaș al armatei sale, ci ca un consătean, întâlniți pe meleagurile „odgaihanilor", venind din Oltenia noastră, dintre țăranii noștri cari sunt părinții noștri.

Nu voi uita niciodată starea sufletească de nostalgie și de mulțumire în care l-am găsit la Novo-Alexandrovca, lângă Nipru.

Veniam dela brigada mea, dela regimentul meu din Brigada de fier a regretatului nostru comandant, colonelul erou Dănescu Ion. Trebuia să completez seria interview-urilor asupra colaborării militare romano-germane, — serie începută cu opiniile veneratului de noi toți general von Schobert

L-am salutat ostășește în biroul de campanie al colaboratorului său prețios: d-l colonel Dumitrescu-Polichron. A trecut în cabinetul său, care avea fereastra la întretăieri de drumuri.

Ce s'a petrecut în sufletul său distins, în momentul acela delicat, de a deschis fereastra și m'a chemat să mă întrebe:

„știi că, prin învățătorul Popilian, m'a felicitat întreaga obște a comunei Dobridor?"

Il vedeam a treia oară în toată campania și ne întâlneam la Nipru, noi, consătenii din Oltenia. Desigur, că a văzut atunci în mine nu soldatul dintr'o brigadă de cavalerie, ci satul natal, locurile copilăriei, frații săi dela plug, și părinții mei rămași la plug. Și ne-am întâlnit ca fii de plugari și ca ostași, la mii de kilometri departe de satul nostru, de „obștea care l-a felicitat printr'un învățător".

E, astăzi, acela care duce, peste hotare, gloria armatelor victorioase ale Mareșalului.

Fratele generalului Petre Dumitrescu muncește ca primar și ridică comuna noastră Dobridor, pe când generalul Petre Dumitrescu duce armatele de plugari la bravură, servindu-și Țara, Regele și Conducătorul, — înscriind pagini de glorie în cele mai mari bătălii pe care le va pomeni istoria, servind cauza misiunii României, cauza Mareșalului ei, servind civilizația și cultura Europei, restabilită în drepturi, onoare și credință, de cel ce trebue știut de toți ca măreț exemplar al umanității: Adolf Hitler.



Frăția româno-germană


ALMANACHUL
ZIARULUI
Curentul
PE ANUL
1942
LEI
80
a. dragoș